

Santa Eugènia

diagnòstic socioambiental

q u a d e r n d e d i v u l g a c i ó

agenda local 21 · pla d'acció · segle XXI · sostenibilitat · santa eugènia · participació · viure i gaudir · poble · recursos naturals · societat · compromís i responsabilitat · aalborg + 10

Aquest document és un resum del Diagnòstic de la Agenda Local 21 de Santa Eugènia (Gram, 2007).

Forma part del procés d'Agenda 21 iniciat a l'any 2003 amb la signatura de la carta Aalborg, que té com a objectiu dissenyar una estratègia cap a la sostenibilitat pel municipi.

El quadern de divulgació és una descripció clara, senzilla, però rigurosa de la situació socioambiental del municipi, per tal de facilitar el debat i la reflexió sobre les accions futures per millor-la.

Edició: Ajuntament de Santa Eugènia

Direcció tècnica: Lmental, Sostenibilitat i Futur

Disseny i maquetació: Lmental, Sostenibilitat i Futur
www.lmental.org

Fotografies: Alex López www.odoweb.es
i arxiu de l'Ajuntament de Santa Eugènia

Juliol 2008

Una petita introducció

Un poc d'història

1987

Comissió Mundial de Medi Ambient

Informe Brundtland: 1ª definició de desenvolupament sostenible

"El desenvolupament sostenible és el desenvolupament que satisfà les necessitats de la generació present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats"

1992

Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament

Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament

El capítol 28 del "Programa 21", proposa les autoritats locals per promoure el desenvolupament sostenible a nivell local.

1994

Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles a Aalborg (Dinamarca)

Carta Aalborg, han signat la Carta més de 2000 autoritats locals

Es comprometen a la gestió dels territoris d'una manera sostenible, mitjançant plans d'acció local. Aquests plans d'acció local són les anomenades Agendes Locals 21.

2002

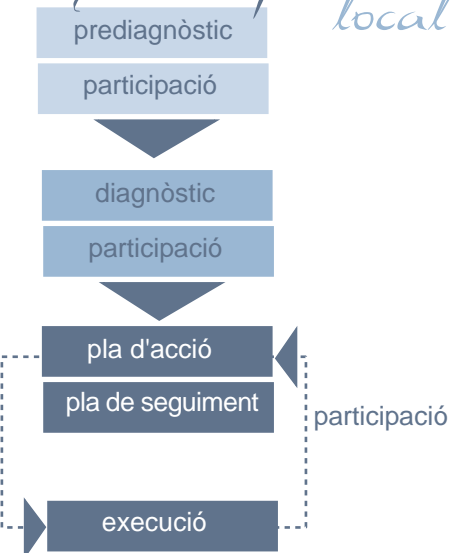
Xarxa Balear de Sostenibilitat del Govern Balear

El Decret 123/2002 sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears (BOIB núm., 123 de 112/10/02), aprova les mesures necessàries per afavorir l'aplicació de l'Agenda Local 21 als municipis i nuclis.

2004

Corporacions Locals europees ratifiquen la Carta Aalborg +10

Com fem l'agenda 21 local?

AR1 a Santa Eugènia

Santa Eugènia, municipi de 2.048Km², situat al Pla de Mallorca, decideix sumar-se al Moviment de Ciutats i Pobles Sostenibles l'any 2003, aprovant en Ple i per unanimitat firmar la Carta d'Aalborg.

La carta Aalborg +10 es va ratificar pel plenari l'1 d'abril del 2008.

S'ha realitzat una primera fase de l'Agenda 21 amb l'elaboració d'un Prediagnòstic i Diagnòstic, la presentació del procés a la ciutadania, concurs de logotip, i reunió del prefòrum. Actualment el procés es troba en la fase d'elaboració del Pla d'Acció.

Entorn físic

Clima

Santa Eugènia es caracteritza per una irregularitat climàtica, per presentar un estiu àrid d'uns tres mesos. Les precipitacions més intenses, de 500-600 mm, es produeixen a la tardor i les temperatures són suaus per l'acció del mar Mediterrani.

Els vents predominants al municipi de Santa Eugènia són el llebeig, gregal i llevant, presentant una velocitat mitjana d'uns 7 km/h.

Geomorfologia

Es caracteritza per la presència de turons i valls obertes, i comprèn tres àrees diferents.

Àrea Nord del terme

Constituïda per materials Quaternaris. La travessa el torrent Solleric i la Síquia de Son Mascaró. Es localitza damunt un altiplà de 124 metres d'altitud, el llogaret de ses Alqueries.

Àrea muntanyosa amb contorns suaus

Part oriental del Puig de Son Seguí de'n Marron (320 metres) i també al Puig de Santa Eugènia (245 metres), on domina la vegetació natural. La vila s'alça a 150 metres d'altitud.

Àrea plana de la meitat sud del terme

Presenta un paisatge diversificat tant per la presència de barrancs, com per l'alternança de vegetació natural i de conreu. Hi destaca l'altiplà de sa Talaia-Son Matxina (147 metres) que es perllonga pels termes d'Algaida i Sencelles.

Geologia

Predominen els materials post-orogènics, tant del Miocè com del Quaternari. L'àrea muntanyenca i part de la zona meridional presenta una falla, al llarg dels comellars de Can Palou i des Rafals, els quals fan de separació entre els puigs de Son Seguí i de Santa Eugènia.

Els terrenys dels Plans i els camps de s'Aljub, Gall i Gran presenten materials quaternaris, són sediments detrítics que hi han estat transportats i dipositats per l'aigua.

Edafologia

Troblem dos tipus de sòls (terres blanques i sòl bru rogenc amb incursions de pedra), junts donen lloc a una **elevada productivitat del sòl** configurant-la com la millor zona agrícola de cereals de l'illa de Mallorca.

Hidrologia

El terme pertany a la conca hidrogràfica del torrent de Muro i a la síquia de Sant Jordi, que formen part de les vessants hidrogràfiques d'Alcúdia i de Palma respectivament.

L'aigua procedent de la pluja drena torrents i dipòsits d'aigua penetrant al sòl enriquint els nivells freàtics que constitueixen el seu principal recurs. A Mallorca existeixen 21 Unitats Hidrogeològiques de les quals, el terme de **Santa Eugènia està inclòs en dues, el Pla Inca - Sa Pobla i el Pla de Palma**, aquesta última de baixes capacitats aquíferes i una geologia complexa.

Entorn natural i paisatge

Vegetació

La vegetació de Santa Eugènia es veu marcada per la **insularitat: limitació d'espècies, presència d'endemismes i fragilitat del medi natural.**

La superfície forestal el 1993 comprenia el 36,56% del total municipal.

El pinar ocupa la major part dels puigs de Son Seguí i de Santa Eugènia i la part Sud, sobretot dins terrenys de Sa Cova, Son Matxina, Sa Talaia, Son Tano i Sa Torta.

La garriga d'ullastre domina fonamentalment a les cotes més elevades de les citades elevacions.

Un altre hàbitat present són les **pastures seques de farratge**, amb la incursió de la comunitat pinàcea.

La Llei d'Espais Naturals, va declarar àrea d'especial interès una extensió de 538 ha del puig de Son Seguí, 166 de les quals són dins territori taujà. Filago petro – ianii és una espècie endèmica de les garrigues més seques, es considerada vulnerable per la Unió Internacional de Conservació de la Natura (IUCN).

Riscs ambientals

Risc, és tot esdeveniment provinent de la natura o de la tecnologia que pot suposar amenaces i perill per als éssers humans i per a tot allò que aquests valoren.

Santa Eugènia presenta un alt risc d'erosió i esclavissada, un important risc d'incendi i vulnerabilitat dels aqüífers a la contaminació i sobreexplotació.

Fauna

La insularitat i la vegetació determinen la fauna potencialment existent, que correspon al comú d'aquests hàbitats:

Amfibis: el calàpet considerat com a vulnerable.
Rèptils: destaquen els dragons i la serp de garriga.

Aus: segons el Llibre Vermell de Vertebrats, potencialment es poden trobar a Santa Eugènia espècies amenaçades: vulnerables (corb) en perill (milana) o de baix risc d'extinció però quasi amenaçada (xorrec, esparver, falconet, falcó).

Mamífers: no es troben amenaçats, destaquen l'eríç, la rata cellarda, el ratolí, la mostela, conills, llebres, rates, martes i genetcs.

Paisatge

El paisatge d'un territori és pot entendre com el resultat de les interaccions d'elements biòtics i abiòtics en el pas del temps.

Les Directrius d'Ordenació Territorial (DOT) estableixen quatre zones de diferent qualitat paisatgística, en termes naturals i ambientals:

Qualitat paisatgística baixa: (66,17% de la superfície) a les zones planes del municipi on s'han donat els usos agraris i urbans. **El paisatge agrari de Santa Eugènia, és un paisatge transformat per l'acció de l'home que no s'ha vist tan afectat com en altres municipis pel procés d'urbanització del medi rural.**

Qualitat paisatgística elevada: les zones en pendents i amb major altura és on s'hi mantenen els usos naturals. (el 0,23%).

Qualitat paisatgística molt bona: terrenys amb usos naturals del sector occidental del municipi (28,50 %)

Qualitat paisatgística excel·lent: el Puig de Santa Eugènia i sa Penya Rotja.

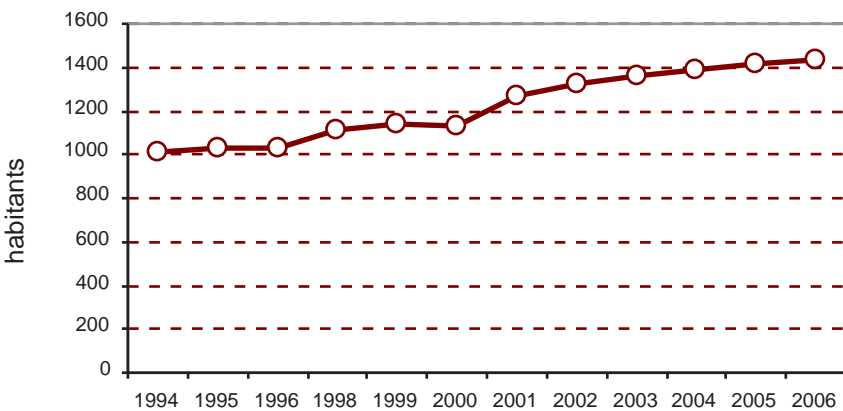
Població

Evolució

El municipi de Santa Eugènia, es caracteritza per un progressiu creixement demogràfic als darrers anys. El període comprès entre l'any 2001- 2002 va ser el moment en el que la població va créixer més.

La població actual, segons les dades del padró del 2008, està al voltant dels **1.562 habitants**.

Evolució població Santa Eugènia (1994-2006)

En quant al creixement relatiu, respecte les dades de les Balears i Mallorca, a Santa Eugènia s'han produït diverses fluctuacions amb períodes de creixement més elevats seguit d'altres de creixement inferior.

Les taxes de natalitat del municipi, no són gaire altes. Tenen una mitjana d'uns 10 naixements anuals. Al mateix temps que el nombre de defuncions és elevat, ja que existeix un elevat nombre de població major de 65 anys.

Migració

Al municipi de Santa Eugènia, la majoria de la població és nascuda a les Illes Balears i en segon lloc, a la Península i a l'estranger, creixent als darrers anys, donades les xifres d'immigrants que han anat a viure al municipi.

La població estrangera del municipi de Santa Eugènia, és procedent majoritàriament d'Europa (Alemanya, Regne Unit i França).

Estructura de la població

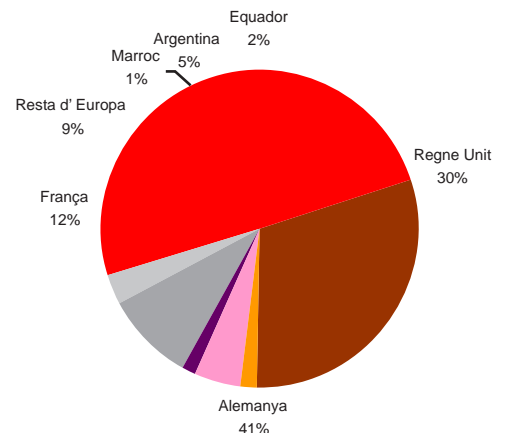
La piràmide de població es caracteritza per un elevat percentatge de població jove i adulta, entorn al 60%.

La franja de població infantil i adolescent menor de 19 anys està entorn al 20%, quasi com la població major de 65 anys, resultant una **piràmide de població compensada**, ja que la taxa de reemplaçament està entorn al 90%.

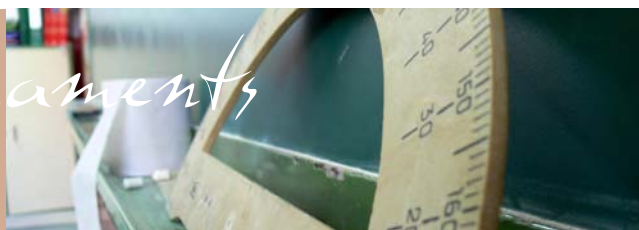
En quant a la població depenent del municipi, és a dir els menors de 20 anys i majors de 65, està entorn del 52%, dada lleugerament superior a la mitjana de la comunitat autònoma i la mitjana estatal.

Hi ha un total de població depenent de **545 habitants**, on 287 són menors de 20 anys i 258 majors de 65. El nombre d'homes depenents és major en ambdós casos. La població no depenent, és de 891 habitants, per tant les xifres de dependència no són preocupants.

Societat i equipaments

Els serveis i equipaments són un indicador de l'estructura social d'un municipi. Els municipis petits com Santa Eugènia estan condicionats per una menor cobertura, no obstant això **els serveis socials i educatius estan ben dotats.**

Serveis Educatius

L'escoleta municipal compta amb 32 infants matriculats al curs 2007-2008.

El Col·legi Públic Mestre Guillem d'educació infantil i primària del municipi comptava amb 176 alumnes al 2004/2005. L'Educació Secundària no s'imparteix al municipi, el centre que pertoca és l'IES Sineu. Existeix transport públic gratuït pels que estudien estudis secundaris.

Els estudiants de Santa Eugènia a l'Universitat han oscil·lat la darrera dècada entre 14-25 alumnes cada any.

Centre d'Educació per a Adults on la Mancomunitat ofereix educació reglada i no reglada per a adults.

Serveis Sanitaris

Santa Eugènia disposa d'una unitat bàsica de salut que depèn del Centre de salut de Santa Maria. La mitja d'usuaris per dia es situa en 25 pacients.

L'Hospital de referència és la Fundació Hospital de Son Llätzer. El servei es completa amb la farmàcia Pons Servera.

Serveis Socials

Les prestacions i serveis per millorar la qualitat de vida de la ciutadania es porten des de la Mancomunitat del Pla. Es compta amb un assistent social i una treballadora familiar i serveis de tele-alarma, ajuda a domicili i Centre de dia a Costitx amb transport diari.

Joves i estrangers

Casal de Joves per a la joventut, programació de caps de setmana i servei d'orientació laboral.

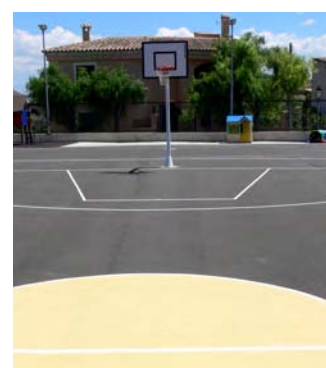
Amb l'augment dels residents no espanyols s'ha posat en marxa una oficina d'atenció a la ciutadania estrangera.

Serveis Culturals

Els equipaments culturals, que depenen de l'esglèsia i de l'ajuntament, són la sala Parroquial, el Centre Parroquial, la Biblioteca Municipal i les sales polivalents de l'Ajuntament.

L'Ajuntament organitza la celebració de les festes tradicionals/populars i altres activitats que fomenten la cultura i l'associacionisme (Sant Antoni, Fira d'Abril, Les Festes Patronals, Festa de la Cultura i l'Esport...)

Serveis Esportius

Segons les Normes Subsidiàries, Santa Eugènia disposa de més 5.500 m2 d'equipaments esportius: poliesportiu (camps de futbol, piscina, pista de tennis, de bàsquet i parc infantil), equipaments dins l'escola i sales polivalents

Cohesió Social

S'identifiquen 25 entitats diferents, distingint entre les associacions, les ONG's, les entitats esportives i musicals i una fundació. Destaca la elevada participació ciutadana.

Organització municipal i cultura

Administració municipal

L'electorat de Santa Eugènia es posiciona en l'espai polític amb els eixos dreta/esquerra i nacionalista/no nacionalista. Les darreres eleccions municipals de 2007, el Partit Popular va treure el 49,38% dels vots i la coalició Entesa-Unió Mallorquina el 46 %.

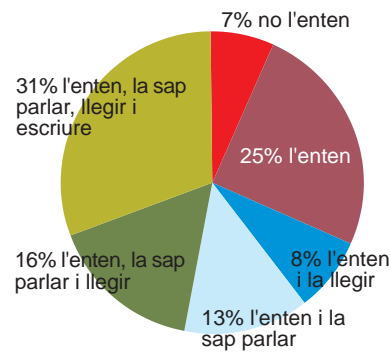
Per la seva població Santa Eugènia té un consistori format per 9 regidors/es. Fruit del resultat electoral l'actual equip de govern està format per 5 regidors del PP i l'oposició per 4 regidors de l'Entesa-Unió Mallorquina.

Actualment hi ha un total de 16 treballadors municipals, repartits entre tècnics, administratius, personal de l'escoleta, policia, manteniment i neteja. A més hi ha un seguit de professionals tècnics que són o bé compartits amb la mancomunitat o bé subcontractats a empreses o professionals liberals. Els treballadors de l'Ajuntament disposen d'estabilitat laboral.

Llengua

El grau de coneixement de la llengua catalana al 2001 pels habitants de Santa Eugènia es representa en el següent gràfic.

Festes

A Santa Eugènia l'Ajuntament organitza la celebració de festes tradicionals/populars així com d'altres activitats que fomenten la cultura, l'associacionisme, els valors de solidaritat i de respecte social i del medi ambient, o la participació ciutadana. Destaquen les següents celebracions: Sant Antoni, 17 de gener; la Fira d'abril, les festes patronals de Santa Eugènia a Juliol, la festa de la cultura i l'esport a l'Octubre, així com el suport a les ONGs, entitats i associacions locals.

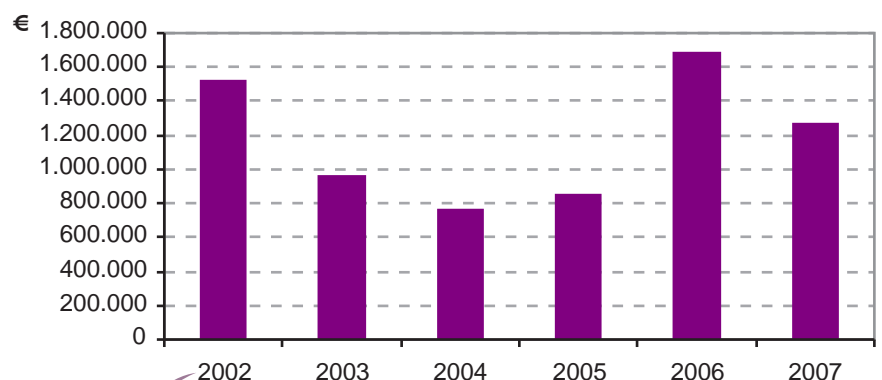

Pressupost municipal

En el període 2002-2007 s'ha incrementat el pes dels ingressos per taxes, impostos indirectes i directes com a font d'ingressos degut a la reducció de pressupost lligada a la reducció de les transferències de capital.

Les principals despeses municipals van lligades a inversions, personal, béns corrents i serveis. Els anys on el pressupost és més reduït (quan les transferències de capital eren menors) les principals despeses eren el personal i serveis, amb un màxim d'un 70% de la despesa prevista.

Evolució pressupost municipal

Activitats econòmiques

Indicadors econòmics

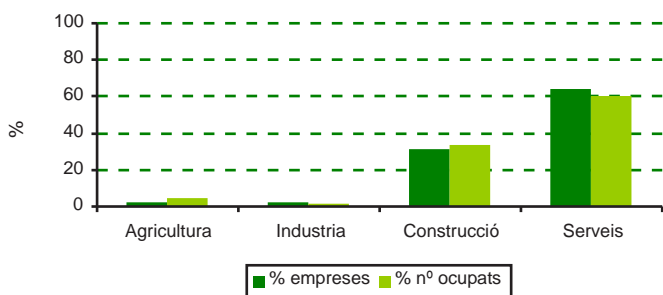
Santa Eugènia presenta un **nivell econòmic** de 8 punts sobre 10, coincidint amb la mitjana de la Comunitat Autònoma, corresponent a una renda mitjana al 2003 d'entre 12.700 i 13.500 € per habitant.

L' **índex turístic** es troba a uns nivells molt inferiors a la resta dels municipis veïns, essent zero, i influint en altres paràmetres.

El número d'**ocupats** a Santa Eugènia és de 395. Dels treballadors afiliats per règim a la Seguretat Social a l'any 2006, predomina el règim general, seguit dels autònoms, i en menor mesura agrari, de la llar i de forma inexistent els treballadors afiliats per règim del mar.

A Santa Eugènia predomina el **sector serveis**, però destaca la construcció amb el 33%, que agafa més rellevància que al cas insular on la construcció ocupa el 13.7%.

Empreses i ocupats per sector d'activitat 2006

La **taxa d'atur** del municipi al 2006 és del 2.1%, mantenint-se 0,8 punts per sota de la mitjana de la Comunitat Autònoma. Desglossada per sexes presenta una important diferència, on l'atur femení amb un 3% és dues vegades superior al masculí. No s'observa diferència estacional accentuada conseqüència de no caracteritzar-se per ésser un municipi turístic.

El 86% dels aturats provenen del sector serveis, el 5% de la construcció, i una altre 5% no han tingut una ocupació anterior, principalment joves.

Agricultura

Santa Eugènia fou tradicionalment un municipi agrícola, territori de terres fèrtils on es desenvoluparen els conreus de secà, l'explotació forestal i la ramaderia. Actualment s'ha reduït, trobant-se només 4,6% d'ocupats al sector.

La superfície agrària utilitzada (SAU) és de 622,2 ha mentre que la superfície agrària total és de 2.021,6 ha. Hi ha un clar predomini del règim de pertinença en propietat.

El pes de la ramaderia dins l'economia del municipi és quasi inexistent. Al cens agrari de 1999 hi ha un total de 525 caps de bestiar amb predomini dels ovins i aviram.

Sector secundari

Actualment quasi no queda res del passat industrial.

El que fa que aquest sector tenguí avui dia un pes destacat, és per la construcció i una molt reduïda indústria manufacturera.

Sector terciari

L'impost de les Activitats Econòmiques (IAE), ens indica com estan distribuïdes les activitats terciàries. De les 46 llicències existents a Santa Eugènia, 18 són de comerç al detall, 9 restaurants i bars i la resta altres comerços, 1 és un agroturisme.

Ordenació territorial

Instrument de planificació

1981 Delimitació de sòl urbà preveia quatre nuclis de sòl urbà: Santa Eugènia, ses Ollerries, ses Alqueries i ses Coves.

1989 1eres Normes Subsidiàries de Santa Eugènia.

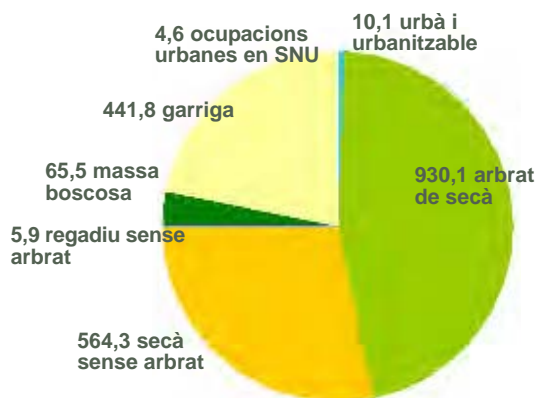
2003 Adaptació de les Normes Subsidiàries de Santa Eugènia a les Directrius d'Ordenació del Territori (DOT), a la normativa sobrevinguda tan important com: Llei Espais Naturals (LEN), Llei de Sòl Rústic, diversos plans directors insulars, etc.

2006 Es culminà el procés de revisió de les normes subsidiàries de planejament del municipi de Santa Eugènia i adaptació al Pla Territorial de Mallorca. Planejament en vigor actualment.

2007 El planejament urbanístic de Santa Eugènia es regeix per les Normes subsidiàries, aprovades de forma definitiva el Juliol. Les capacitats de població en els instruments de planejament general i sectorial, situa el sostre de Santa Eugènia en 3.306 persones.

Usos del sòl

La gran divisió d'usos configura el terme, el 98,08% és d'ús rústic i el 1,92 urbà.

Usos del sòl en hectàrees, del PTM 1995

sòl rústic

1.977,89 ha (97,75%)

Regulat per la Llei de Sòl Rústic i les DOT.

La major part del sòl rústic de Santa Eugènia és sòl rústic comú. I el més abundant és el de sol rústic comú de regim general, representant un 59,3% de tot el sòl rústic. El sòl rústic protegit és elevat, un 38%.

sòl urbà

40,31 ha (1,9%)

El 61% del sòl urbà del municipi és concentra al nucli de Santa Eugènia i la resta als nuclis de Ses Alqueries, Ses Ollerries, Ses Coves i el cementiri. Es divideix en 11 qualificacions urbanístiques diferents. Residencial tradicional aïllat (35%), residencial tradicional regular (30%), viari (13%) i equipaments (9%) són les de major superfície de sòl urbà.

sòl urbanitzable

5,17 ha (0,26%)

Regulat per les Normes Subsidiàries.

Comprèn aquells terrenys previstos per al desenvolupament urbà del municipi de Santa Eugènia. L'actual normativa preveu 51.709 m² de sòl urbanitzable.

El sector de creixement residencial és el de Son Capó de 33.372 m². La creació d'un polígon industrial, està prevista a la zona baixa del municipi enfront del cementiri.

Habitatge

Al 2001 el municipi de Santa Eugènia disposava de 695 habitatges. D'aquests, el 65% eren habitatges principals, un 22% segones residències i 13% desocupades. Ses coves presenta el major percentatge de cases desocupades del terme. A Santa Eugènia el 83% dels habitatges principals són majors de 105 m².

La fisonomia del municipi ve marcada per l'antiguitat de les construccions. El 43 % dels edificis utilitzats com a habitatge principal són anteriors al 1900. Però també es pot observar l'augment de la construcció viscut en la darrera dècada.

El règim de tinença dels habitatges majoritari és la propietat, només el 13% dels habitatges principals estan en regim de tinença de lloguer. El percentatge e cases en lloguer del municipi és inferior al registrat a Mallorca.

Les coves

El gran nombre de coves del municipi estan protegides mitjançant normativa de patrimoni cultural, per la importància d'endemismes troglòbies (espècies que viuen en ambients subterrànies), així com el bon estat dels restes antropològiques.

Espais naturals

Protecció a nivell internacional hi trobem els Barrancs de Son Gual i Xorrigo, sota la figura de protecció de Lloc d'Importància Comunitari (LIC), i definits a nivell autonòmic a l'ANEI 46.

Protecció a nivell autonòmic hi ha dues àrees considerades Àrea natural d'especial interès ANEI, aquells espais que pel seus singulars valors naturals, es declaren com a tals a la Llei d'espais naturals de 1991. Al nord-oest l'ANEI núm. 40 del Puig de Son Seguí que ocupa 228,25 hectàrees del terme municipal; al sud-oest del terme s'hi troba l'ANEI núm. 46 dels Barrancs de Son Gual i Xorrigo, que s'estenen 471,48 hectàrees.

Els barrancs de Son Gual i Xorrigo estan dominats per màquia d'ullastre. La zona està principalment dedicada a la ramaderia ovina i a la caça. La fauna és diversa i destaca la presència de quiròpters i de rapinyaires.

El Pla Territorial realitza propostes per recuperar i preservar el sòl rústic

Desenvolupament de les activitats turístiques i recreatives.

Interès didàcticocultural.

Connexió amb el Puig de Son Seguí i possible connexió amb penya-segats.

Pla d'ordenació d'accessos i usos.

Mobilitat

Xarxa viària

A través del Pla Territorial de Mallorca es proposa una sèrie d'actuacions per incorporar al Plan Sectorial de Carreteres, de les tres vies parcs proposades una afecta directament el municipi de Santa Eugènia, és l'anomenada via parc de l'aeroport. Aquestes infraestructures són competència del Consell de Mallorca.

La **xarxa viària** de Santa Eugènia està configurada per quatre carreteres.

Ma-3020 Enllaça Santa Maria amb Sencelles.

Ma-3040 Desviament de la Ma 3020 per dintre del centre urbà de Santa Eugènia fins a la Ma-3011.

Ma-3100 Continuació de la Ma-3040 fins Algaida, un cop travessada la Ma-3011.

Ma-3011 Palma-Sineu.

Xarxa local de transport viari

a l'àmbit del terme municipal comprèn les carreteres que comuniquen els tres llogarets entre ells i amb el nucli de Santa Eugènia. El PTM preveu obres d'acondicionament en vies de comunicació entre els llogarets establint vies parc.

No existeix un catàleg de camins destriant la titularitat.

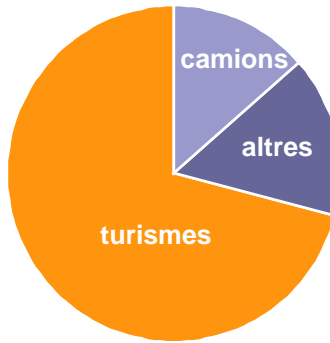
Transport col·lectiu

Santa Eugènia disposa d'un servei de transport públic bastant complet i que es molt emprat pels residents. La línia IB16 segueix el itinerari: Santa Maria – Santa Eugènia – Ses Alqueries – Biniali – Sencelles. No es disposa de servei de transport públic directe a Son Llàtzer.

L'evolució dels passatgers ha observat un augment notable en els darrers anys, sobretot per la implantació del servei bus+ tren en el 2003 junt amb l'ampliació dels horaris.

Parc mòbil

Més del 70% del parc mòbil són turismes i un 16% camions. Al 2005 els turismes eren 785, l'augment en els darrers anys ha estat superior al de població, comportant problemes d'aparcament.

El **raci de vehicles per a cada mil habitants** al 2005 era 780 vehicles, inferior a la mitjana autonòmica de 801, no obstant als darrers anys s'observa un creixement més accelerat al municipi que no pas a nivell autonòmic.

Intensitat mitjana diària (IMD) és el nombre de vehicles que circula diàriament per les carreteres. Aquestes són relativament elevades, degut a l'elevat parc mòbil del municipi, i al fet que el municipi es troba en una vall de pas que comunica amb el pla de Mallorca.

Mobilitat Local

La mobilitat està condicionada per la trama urbana, l'orografia i la dispersió dels nuclis. Només 7 carrers de 24 tenen voravies de més de 1,50m. Reserva d'aparcaments trobem a la Plaça des Puget, però hi ha una sèrie de carrers adaptats per l'estacionament de vehicles entre arbres.

S'està elaborant el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS), que determinarà mitjançant estudi tècnic i participació les actuacions per racionalitzar el trànsit i fomentar el transport col·lectiu, els desplaçaments a peu i en bici.

Qualitat de l'aire

Contaminació atmosfèrica

El Reial Decret 1073/2002 té per objectiu prevenir i reduir efectes nocius de substàncies contaminants sobre la salut humana i el medi ambient. Per això defineix i estableix uns valors límit i uns llindars d'alerta respecte a les concentracions dels principals contaminants atmosfèrics.

A Santa Eugènia la xarxa de qualitat de l'aire de les Illes Balears no ha realitzat cap medicació. Caldrà sol·licitar a la Conselleria de Medi Ambient que realitzi amb la unitat mòbil una campanya d'anàlisi de la qualitat de l'aire.

De les fonts d'origen d'aquests contaminants els presents a Santa Eugènia bàsicament estan lligats a les emissions derivades del trànsit de vehicles i la combustió de combustibles fòssils.

Contaminant	Origen	Efectes	Límits*
PM 10 partícules amb diàmetre < 10 µg	Centrals tèrmiques, trànsit de vehicles, pedreres, resuspensió de sòls, intrusions saharianes	Problemes respiratoris, erosió d'edificis	Valor mig diari: 50 µg/m ³
SO₂ (diòxid de sofre)	Combustió de carbó, fuel-oil i gas-oil. Erupcions volcàniques	Pluja àcida, malalties respiratòries, corrosió de materials	Valor mig diari: 125 µg/m ³
NO, NO₂ (òxids de nitrògen)	Trànsit de vehicles, combustions, Indústria química, incendis forestals	Pluja àcida, tòxics per a la salut i als éssers vius	Valor mig NO ₂ al 2008: 220 µg/m ³
CO (monòxid de carboni)	Trànsit de vehicles, combustions deficitaris d'oxígen	Tòxic a concentracions elevades	Valor màxim diari: 10 mg/m ³
O₃ (Ozó)	Contaminant secundari, es forma per l'acció de la llum solar i NO _x , hidrocarburs i compostos orgànics	Molt oxidant, afecta als materials, a les plantes i a la resta d'éssers vius	Valor mig diari: 180 µg/m ³
Bz (Benzè)	Benzines, indústria química, productes domèstics, trànsit de vehicles	A determinades concentracions pot ser cancerígen i/o teratogènic	Valor mig anual 2008: 7 µg/m ³

*Valor límits segons Real Decret 1073/2002

Contaminació lumínica

Es defineix com l'emissió d'un flux d'energia lumínica artificial nocturna en intensitats, direccions, rangs espectrals o horaris innecessaris per a la realització de les activitats previstes.

A les Normes subsidiàries de Santa Eugènia el municipi es divideix en tres zones segons la contaminació lumínica existent:

Àrees amb entorns obscurs	Localitzades al sud i sud/est del municipi.
Àrees de baixa brillantor	La major part del municipi està en aquesta categoria.
Àrees de mitjana brillantor	Aquesta zona coincideix amb els nuclis urbans del municipi.

Contaminació acústica

La contaminació acústica és l'excés de soroll que altera les condicions normals del medi ambient. Les Normes Subsidiàries senyalen la franja sud del municipi com a zona amb contaminació acústica diària de 60 decibels i 50 decibels de contaminació acústica nocturna.

La Llei 48/1960 sobre Navegació Aèria estableix limitacions als àmbits afectats per Leq (nivell de soroll constant) dia superiors o iguals a 65dB i Leq nit superiors o iguals a 55 dB.

Aerobiologia

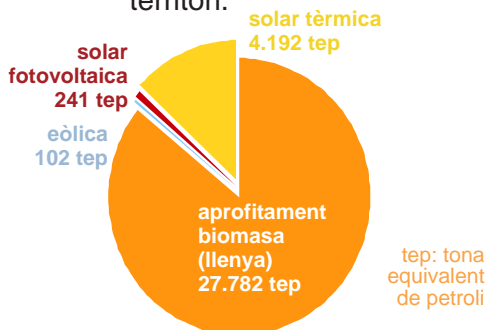
Els àcars de la pols domèstica, el pol·len de determinats arbres, herbes i plantes, el pèl i les plomes d'alguns animals, substàncies contaminants del medi ambient i altres, són els al·lergògens més freqüents. A Santa Eugènia hi són presents els principals tipus de pol·línics.

Planificació

El Pla Director sectorial Energètic de les Illes Balears, fixa les infraestructures necessàries per a abastar la demanda energètica dels propers 15 anys i garantir el subministrament d'electricitat com d'altres formes d'energia. Inclou mesures per a la interconnexió elèctrica de totes les illes, i la de Mallorca amb la Península, mesures per a la millora de l'eficiència energètica, pel foment de les energies renovables i de l'estalvi energètic, així com per a la diversificació de les fonts de subministrament energètic.

El model energètic de les Illes Balears està basat en energies no renovables, en combustibles fòssils, creant una gran dependència energètica de l'exterior, al no disposar d'aquestes matèries primes en el nostre territori.

Segons el Pla Energètic, en el 2003, sols un 4,3% de l'energia consumida, fou procedent d'energies renovables.

Consum de combustibles fòssils

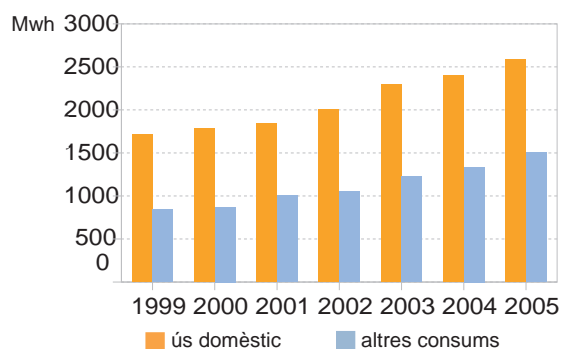
Al quilòmetre 15,5 de la carretera de Palma-Sineu es troba la benzina del municipi on al 2002 es realitzaren 90.000 càrregues per setmana, de les quals un 80% són de població de la Mancomunitat d'es Pla, amb un **consum de Gasoil de 8.896.000 litres/any i de 7.915.000/any de Benzina.**

Segons la distribuïdora Repsol-Butano a Santa Eugènia el **consum al 2001 fou de 59,3 teps de butà i 6,64 teps de propà.** En aquest any es registrava un ràtio de 3,3 bombones/habitant per any, molt inferior a la mitjana mallorquina.

Consum d'energia elèctrica

Santa Eugènia, al igual que Mallorca, segueix una tendència a l'increment del consum d'energia. En 10 anys el consum d'energia elèctrica facturada per GESA ha passat de 1.736 Mwh a 4.082.

Els increments interanuals de consum energètic no estan lligats als increments de població. **El consum d'energia elèctrica per càpita ha augmentat any darrera any, sent al 2005 de 7,876 Kwh/habitant/dia.**

La refrigeració i calefacció de les llars pot ser una de les principals despeses energètiques domèstiques. Al 2001 Santa Eugènia tenia un percentatge menor de cases amb aparells de refrigeració a l'existent a Mallorca, però un percentatge d'habitatges amb calefacció individual molt superior al de Mallorca i les Illes Balears. Per a la calefacció són emprats diferents tipus de combustible. El 40% dels habitatges principals de Santa Eugènia utilitzen electricitat i un 13% llenya.

D'altres consums no domèstic són l'enllumenat públic i les instal·lacions municipals. Segons les dades de l'àrea de manteniment, el municipi disposa de 203 punts de llum distribuïts en els diferents nuclis. L'enllumenat públic és el consum elèctric major de l'ajuntament.

Planificació

El Pla Hidrològic és l'instrument per a l'ordenació dels usos de l'aigua a nivell autonòmic. Adopta objectius per a la satisfacció de les demandes de l'aigua i per a la preservació del medi hídic, que es concreten en directrius i normes reguladores de l'actuació administrativa. Les unitats hidrogeològiques eren les peces fonamentals, de les quals Santa Eugènia pertany a dues: 18.11 Pla d'Inca-Sa Pobla i la 18.14 Pla de Palma.

La Directiva marc d'aigua 2000/60/CE, introdueix nous principis que condicionaran el Pla Hidrològic de 2009. Parla de masses d'aigua subterrànies, de preservació de la qualitat ecològica, d'ús sostenible, de recuperació de costes... Actualment hi ha un procés participatiu a les Illes Balears per incorporar propostes.

Subministrament

La gestió del subministrament d'aigua potable al municipi és gestionat per l'empresa Sorea, que dona servei als 4 nuclis a un 98 % dels habitatges del municipi i està conformada per:

Pou	Profunditat: 180 m. Any de perforació: 1983
Dipòsits	3 de capacitats 390, 300 i 22 m ³
Xarxa	Longitud de 4,5 Km, de material Fibrociment / Polietilè

Les pèrdues de la xarxa de distribució s'estimaven en el 2000 en un 29,25 %. En el 2002, hi havia 72 captacions d'aigua legals. Aquestes captacions són per diversos usos: ús domèstic, agrícola i inclús industrial al comercialitzar aigua. Segons el Pla Territorial de Mallorca **el 58,9 % dels aqüífers de Santa Eugènia estan sobreexplotats** (1.192,4 Ha) i el 41,1% estan en risc de sobreexplotació.

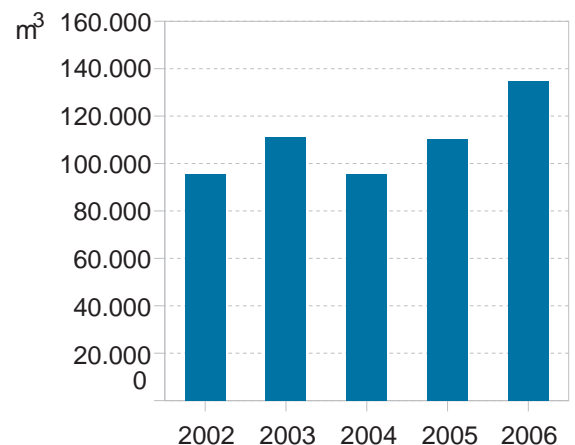
Les analítiques de l'aigua distribuïda en la xarxa compleixen amb els paràmetres de la normativa.

Consum

El consum d'aigua al municipi està incrementant de forma molt pronunciada.

Així el 2006 el consum es va incrementar en un 21% respecte l'any anterior. **En el 2006 el consum per habitant censat /dia arribà a 255 litres**, que es considera com a molt elevat. En part podria ser menor si es té en compte que la població de fet es superior a la població censada. Els mesos de Juliol i Agost són els que registren els màxims consums de l'any.

Evolució consum d'aigua a Santa Eugènia

Sanejament

La xarxa de clavegueram de Santa Eugènia és de 9.807 m. de longitud, recull les aigües residuals dels 4 nuclis urbans i les condueix a l'estació de depuració. Així **sols un 2% dels habitatges del municipi utilitzaven fosses sèptiques** en el 2001.

L'estació depuradora (EDAR) de Santa Eugènia fou construïda el 1996 i es troba ubicada al terme municipal de Sencelles. **El disseny permet tractar 6.750 m³/mes, és a dir atendre a una població equivalent de 1500 persones**. L'EDAR realitza un tractament secundari de les aigües residuals. Al 2007 es realitzà la petició a ABAQUA i Conselleria de Medi Ambient sobre els volums tractats.

Residus

Planificació

El marc legal per a la planificació i gestió dels residus és el Pla Director Sectorial de Gestió de Residus de les Illes Balears de 1998, i el Pla Director Sectorial per a la gestió dels residus de construcció i demolició, voluminosos i pneumàtics fora d'ús de Mallorca. Les competències en planificació i gestió en matèria de residus sòlids no perillosos es troben transferides al Consell de Mallorca.

Recollida RSU

La recollida de residus sòlids urbans (RSU) s'ha realitzat amb contenidors, a l'any 2002 comptaven amb 36, que es localitzaven en els diferents nuclis i fora vila. El sistema de recollida de RSU està mancomunat. Aquest fet no permet disposar de les dades de generació de RSU dels habitants de Santa Eugènia. L'empresa concessionària del servei és CESPÀ. A partir de novembre de 2007 es va incorporar la recollida de RSU porta a porta un cop per setmana.

La producció de RSU al 2006 a la Mancomunitat del Pla fou de 14.143 tones. El 2005 és produí un increment molt elevat dels RSU del 22 %, i l'any següent és produí una reducció d'un 20%.

Els residus generats a Santa Eugènia són transportats a l'estació de transferència 3 "centre" (Binissalem) per posteriorment, un cop compactats, ser traslladats a les plantes de tractament oportunes.

Recollida selectiva

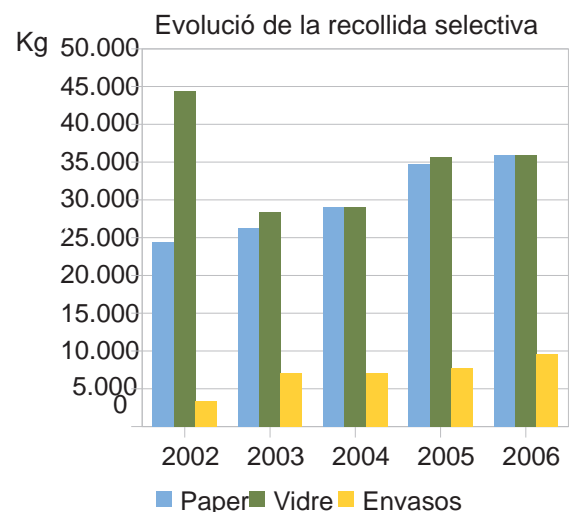
El servei de recollida selectiva es va iniciar el 1994 en les fraccions de paper i vidre i posteriorment es van incorporar els envasos. En el 2007 s'ha vist incrementat amb la recollida selectiva de la matèria orgànica. L'empresa responsable de la recollida selectiva porta a porta és CESPÀ. La recollida mitjançant contenidors i iguals així com el porta a porta d'envasos és de Resenetma. Certs comerços estan adherits a un sistema de recollida selectiva específic per a productors singulars.

Les fraccions de vidre, paper i envasos poden ser dipositats en contenidors específics de forma selectiva en els 7 punts del municipi i nuclis.

Recollida a l'any 2006 (Kg/hab de fet)

Paper	21,47
Vidre	21,50
Envasos	5,74

La recollida selectiva en el període 2002-2006 s'ha incrementat lleugerament. La fracció del vidre no ha repetit les dades del màxim de 2002.

Amb la recollida porta a porta caldria esperar un increment dels kilograms recollits. Per arribar als nivells de recollida selectiva dels municipis capdavanters hauria d'incrementar més de 10 kg/habitant de fet per any de paper i vidre, i més de 5 kg/habitant de fet per any d'envasos.

Punts forts i febles

	punts forts	punts febles
Entorn físic i natural	Qualitat paisatgística. Qualitat ambiental. Turisme rural ecològic.	Estat dels aqüífers. Alt risc d'erosió i esllavissada. Important risc d'incendi. Contaminació acústica.
Població	Riquesa cultural.	Al 2006 més d'una terça part de la població és dependent.
Societat i equipaments	Serveis ben dotats; destaquen els educatius i els socials. Elevada participació ciutadana.	Manca d'activitats i espais pels joves. Augment de la violència de gènere. Abandó d'animals domèstics. Manca d'un espai polivalent en forma de teatre. Manca de foment de la llengua pròpia. Manca de policia local.
Organització municipal	Estabilitat laboral de personal no tècnic.	Manca de personal tècnic estable.
Activitats econòmiques	Atur inferior a la mitja de la comunitat autònoma. Manteniment de l'agricultura i ramaderia. Contenció de la construcció.	20% de les llars amb ingressos declarats inferiors als 1000€ mensuals. Dependència al sector de la construcció. Poca presència del comerç. Atur femení. 86% dels aturats són del sector serveis. Manca de llocs de treball estable. Perill de decadència de l'agricultura i el paisatge.
Ordenació territorial	Planejament urbanístic adaptat al Pla Territorial de Mallorca. Sòl urbà sols és el 2% del terme municipal. Bon estat dels habitatges. Existència de zona protegida com ANEI i LICs. Potencial atractiu turístic de les zones protegides.	Creixement del municipi mitjançant la creació de sòl urbanitzable. 13% d'habitatges desocupats. Sòl rústic majoritàriament comú. Manca de gestió als espais naturals protegits. Existència d'un conjunt d'amenaques sobre l'espai natural dels barrancs detectats PTI. Inexistència d'un espai públic obert
Mobilitat		Freqüències del transport públic insuficients els caps de setmana. Inexistència de connexió directa amb transport públic a Son Llätzer. Creixement més ràpid del nombre de vehicles que del nombre d'habitants. Pocs espais públics per estacionar.

Punts forts i febles

	punts forts	punts febles
Mobilitat	<p>Distàncies relativament petites dins el municipi, que permeten desplaçaments a peu o amb bicicleta en poc temps.</p> <p>Varietat de freqüències del servei de transport públic en dies feiners.</p> <p>Augment en els darrers anys del servei bus+tren del TIB i del seu ús.</p> <p>Proximitat amb Palma.</p>	<p>Volum excessiu de turismes.</p> <p>Estacionament incorrecte sobre les voravies, doble fila, guals, etc..</p> <p>Barreres arquitectòniques o de mobiliari urbà damunt de les voravies dificultant el desplaçament a peu.</p> <p>Inexistència d'aparcaments per bicicletes.</p> <p>Elevada intensitat mitjana diària de vehicles que circulen pel poble.</p> <p>Concentració del trànsit a l'eix central del poble, degut al traçat de la carretera.</p> <p>Insuficiència o inadequació de rampes pel trànsit de cadires de rodes i cotxets.</p> <p>Manca d'aturada de bus escolar IES.</p> <p>Inexistència de carrers peatonals.</p> <p>Complexitat de la circulació del trànsit en el carrer Josep Balaguer.</p> <p>Excés de velocitat dintre del nucli.</p> <p>Estat de la carretera Ma 3040 (connexió Santa Eugènia amb carretera de Santa Maria a Sencelles).</p>
Qualitat de l'aire	<p>Bona qualitat de l'aire.</p>	<p>Contaminació acústica superior a la permesa com a conseqüència de la relativa proximitat de l'aeroport de Palma.</p>
Energia	<p>Consum de butà i propà inferior al ràtio habitant/any de Mallorca.</p>	<p>Increment de consum energètic a fort ritme en termes absoluts i per càpita.</p> <p>Manca d'enllumenat públic al carrer de ca ses Monges.</p>
Aigua		<p>No tots els nuclis urbans estan connectats a la xarxa de clavegueram.</p> <p>Increment del consum superior al creixement poblacional.</p> <p>Manquen dades de volum d'aigües tractades.</p>
Residus	<p>Implantació de recollida selectiva porta a porta.</p> <p>Recollida selectiva de matèria orgànica.</p> <p>Existència de punts de recollida selectiva.</p>	<p>Contenció en la generació de RSU.</p> <p>Manca de dades municipals de RSU pel servei de la recollida mancomunada.</p> <p>kg/habitant de fems recollits de forma selectiva.</p> <p>Estat del punt verd.</p>

agenda local 21 · pla d'acció · segle XXI · sostenibilitat · santa eugènia · participació · viure i gaudir · poble · recursos naturals · societat · compromís i responsabilitat · aalborg + 10

d i a g n ò s t i c s o c i o a m b i e n t a l

agenda local 21 · pla d'acció · segle XXI · sostenibilitat · santa eugènia · participació · viure i gaudir · poble · recursos naturals · societat · compromís i responsabilitat · aalborg + 10